

Slavistický ústav Jána Stanislava Slovenskej akadémie vied
Slovenský komitét slavistov

SLOV centrum
SLOV excelentnosti
SAV

© Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

© Slovenský komitét slavistov

EDITORI A VEDECKÍ REDAKTORI

Prof. PhDr. Ján Doruľa, DrSc.

Prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.

RECENZENTI

Doc. PaedDr. SEODr. Šimon Marinčák, PhD.

Prof. PhDr. Juraj Glovňa, CSc.

TECHNICKÁ REDAKCIA

Mgr. Juraj Molčányi

Publikácia je súčasťou riešenia výskumných úloh Centra excelentnosti SlovSlav Dejiny slovenskej slavistiky 19.-20. storočia. Postavy slovenského národného obrodzenia (Anton Bernolák, Pavol Jozef Šafárik, Ján Kollár, Ľudovít Štúr, Pavol Dobšinský, Jonáš Záborský) + Ján Stanislav – ich činnosť a dielo v európskom kontexte.

ISBN 978-80-89489-28-2

EAN 9788089489282

Ján Doruľa – Peter Žeňuch (eds.)

**Ján Stanislav
a slovenská slavistika**

Bratislava 2016

Menný zoznam autorov publikácie

PhDr. Mojmír Benža, CSc., Bratislava

Doc. PhDr. Erika Brtáňová, CSc., Ústav slovenskej literatúry SAV

Doc. PhDr. Mária Dobríková, CSc., Univerzita Komenského

Prof. PhDr. Ján Doruľa, DrSc., Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Prof. PaedDr. Martin Golema, PhD., Univerzita Mateja Bela

Doc. Dr. Daniela Konstantinová, PhD., Veľkotrnavská univerzita sv. Cyrila a Metoda

Mgr. Mária Košková, CSc., Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Doc. Mgr. Jaromír Krško, PhD., Univerzita Mateja Bela

Doc. Dr. Викторыя Ляшук, CSc., Univerzita Mateja Bela

Prof. Ing. Štefan Luby, DrSc., Fyzikálny ústav SAV

Mgr. Anita Račáková, PhD., Univerzita Mateja Bela

Prof. PhDr. Ivor Ripka, DrSc., Bratislava

Doc. PhDr. Marianna Sedláková, PhD., Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

ThLic. Andrej Škoviera, PhD., Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Doc. PhDr. Zvonko Taneski, PhD., Univerzita Komenského

Dr. Marina Valencovová, CSc., Institut slavianovedenija RAN v Moskve

Mgr. Svetlana Vašíčková, Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Mgr. Svorad Zavarský, PhD., Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Prof. PhDr. Viera Žemberová, CSc., Prešovská univerzita

Mgr. Katarína Žeňuchová, PhD., Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc., Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Obsah publikácie

Predslov.....	7
<i>Štefan Luby</i> Druhý kongres slovenských slavistov 4. 11. 2015, pavilón QUTE	9
<i>Ján Doruľa</i> Odkaz diela Jána Stanislava.....	11
<i>Peter Žeňuch</i> Ján Stanislav a aktuálne akademické rámce slovenskej slavistiky	25
<i>Svorad Zavarský</i> Výskum slovensko-latinských a slovansko-latinských vzťahov v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV	35
<i>Svetlana Vašíčková</i> Угрянские рукописи как источник познания карпатской духовной культуры на рубеже XVII-XVIII вв.	41
<i>Jaromír Krško</i> Slovenský juh v stredoveku Jána Stanislava v kontexte tradičných a nových onomastických výskumov	51
<i>Martin Golema</i> Koncept významu slova v Stanislavovej monografii <i>Slovenský juh v stredoveku</i> a niektoré možnosti jeho doplnenia a prehodnotenia (na príklade mytologicky motivovaných toponým).....	61
<i>Ivor Ripka</i> Konštanty a premenné <i>Československej mluvnice</i> Jána Stanislava	79
<i>Andrej Škoviera</i> Slovenské preklady cyrilo-metodských prameňov. S osobitným zreteľom na dielo Jána Stanislava.....	91
<i>Marianna Sedláková</i> Dialekt ako nevyčerpatel'ný zdroj informácií o historickom vývine jazyka a spoločnosti	113

<i>Marína Valencovová</i> Slovenské amatérske nárečové slovníky a ich význam pre slovenskú slavistiku.....	123
<i>Katarína Žeňuchová</i> Podnety vedeckého diela Jána Stanislava na pomedzí dialektológie a folkloristiky.....	131
<i>Викторья Ляшук</i> Славянски фальклор у сучаснай навуковай парадыгме	141
<i>Mária Košková</i> Ján Stanislav v kontexte bulharskej slavistiky.....	163
<i>Mária Dobriková</i> Vplyv Jána Stanislava a slovenskej slavistiky na život a dielo bulharského slovakistu. <i>Ad honorem Ivan Bujukliev</i>	177
<i>Daniela Konstantinová</i> Slavistika a slovakistika na Veľkotrnavskej univerzite sv. Cyrila a Metoda v Bulharsku.....	185
<i>Mojmír Benža</i> Tradičná kultúra na stránkach časopisu Slavica Slovaca.....	193
<i>Erika Brtáňová</i> Literárna história na stránkach časopisu Slavica Slovaca.....	201
<i>Viera Žemberová</i> Literárna veda v časopise Slavica Slovaca	211
<i>Anita Račáková</i> Poľská slavistika a výskum slovensko-poľských vzťahov na stránkach časopisu Slavica Slovaca	219
<i>Zvonko Taneski</i> Macedonistika v slovenskom slavistickom časopise Slavica Slovaca (1966 – 2014)	247
Prílohy.....	257

Predslov

V dňoch 4.-6. novembra 2015 sa v Bratislave uskutočnil Druhý kongres slovenských slavistov, ktorý zorganizoval Slavistický ústav Jána Stanislava SAV v spolupráci so Slovenským komitétom slavistov. Kongres sa realizoval v súlade s harmonogramom projektu Centra excelentnosti SAV s názvom *Dejiny slovenskej slavistiky 19.-20. storočia. Postavy slovenského národného obrodzenia* (Anton Bernolák, Pavol Jozef Šafárik, Ján Kollár, Ľudovít Štúr, Pavol Dobšinský, Jonáš Záborský) + *Ján Stanislav – ich činnosť a dielo v európskom kontexte* (vedúci CE SloSlav prof. PhDr. Ján Doruľa, DrSc.). Kongres priniesol interdisciplinárne pohľady na dejiny slovenskej slavistiky v kontexte diela Jána Stanislava. Druhý kongres slovenských slavistov sa uskutočnil pri 20. výročí vzniku Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV a pri 50. výročí vzniku slavistického časopisu *Slavica Slovaca*.

Z príležitosti 20. výročia založenia slavistického pracoviska v Slovenskej akadémii vied riaditeľ Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV P. Žeňuch odovzdal päť pamätných listov osobnostiam, ktoré sa zaslúžili o inštitucionalizáciu slavistiky na pôde SAV, o budovanie jej vedeckovýskumného zázemia a o zabezpečenie kontinuity slavistického vedeckého bádania. Pamätný list odovzdal prof. PhDr. Jánovi Doruľovi, DrSc., zakladateľovi organizácie, prof. Ing. Štefanovi Lubymu, DrSc., predsedovi SAV v období, keď vzniklo toto pracovisko, prof. Dr. Hansovi Rothemu z Nemecka, ktorý spolu s J. Doruľom stál pri vydaní faksimile slovenského prekladu Biblie do slovenčiny v roku 2002 (Kamaldulská Biblia) v edícii *Biblia Slavica*. Pamätný list prevzal prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc., dekan Filozofickej fakulty UKF v Nitre, za spoluprácu na utváraní podmienok pre doktorandský študijný program v odbore slovanské jazyky a literatúry, a PhDr. Viera Gašpariková, DrSc., za dlhodobú spoluprácu na interdisciplinárnom slavistickom výskume. Na kongrese sa zúčastnila veľvyslankyňa Bulharskej republiky na Slovensku Margarita Ganevová, ktorá vyzdvihla spoluprácu slovenských a bulharských vedcov pri výskume cyrilo-metodského dedičstva a slovensko-bulharskej lexikografie. Dňa 17. decembra 2015 veľvyslankyňa Bulharskej republiky na Slovensku z príležitosti jubilea SÚJS SAV odovzdala riaditeľovi Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV na pôde Bulharského veľvyslanectva diplom a blahoprajný list od Cyrilo-metodského výskumného centra Bulharskej akadémie vied. Druhý kongres slovenských slavistov prišiel pozdraviť biskup Mons. František Rábek, predseda Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru pri Konferencii biskupov Slovenska, Mons. Peter Rusnák, bratislavský gréckokatolícky eparcha, prorektor Trnavskej univerzity Šimon Marinčák, dekanica Filozofickej fakulty UCM v Trnave Katarína Slobodová-Nováková. Pozdravný list Institutu slavianovednia Ruskej akadémie vied prečítala Marína Valencová. Na nadväznom zasadnutí Slovenského komitétu

slavistov odovzdal prof. PhDr. Alexander Ruttkay, DrSc., riaditeľovi Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV pozdravný list Archeologického ústavu SAV.

Účastníci kongresu predniesli referáty, v ktorých poukázali na nezastupiteľnosť komplexného a interdisciplinárneho výskumu vzťahov slovenského jazyka kultúry s inými slovanskými i neslovanskými jazykmi a kultúrami a výskumu slovensko-cirkevnoslovanských, slovensko-latinských a slovensko-nemeckých vzťahov najstaršieho obdobia. Aj tým sa potvrdzuje skutočnosť, že slovenské slavistické výskumy sa plne zúčastňujú na poznávaní slovanskej i širšej európskej kultúrnej pamäti.

Veríme, že aj ďalší kongres venovaný slovenskej slavistike v kontexte medzinárodných slavistických výskumov s dôrazom sa koncepciu interdisciplinárnych výskumov prezentovaných na 11. medzinárodnom zjazde slavistov v Bratislave v roku 1993 bude znamenať ďalší vklad do rozvoja slavistiky ako aktuálnej vednej disciplíny.

Editori